

Ya Nemangulun Tudek Peter

¹ Huyyan tudek ey nalpun hi-gak e hi Peter e hakey ni apostle ni pinutuk Jesus Christo. Nakka pan-ittudek huyyan hi-gayun kamengullug nan Jesus ni nehilit di kebebbeley di Pontus, yad Galatia, yad Cappadocia, yad Asia et yad Bitinia.

² Hi-gayu dedan pinilin Apu Dios e Ametayun tuu tu, tep humman ninemnem tu dedangngun laputu. Et pambalin daitsun Ispirituh tun tutu-un mengu-unnud nan Jesus Christo, tep yan neteyyan tu ey pinesinsahan Apu Dios hu liwat tayu.

Pinhed kun meweddan hi-gayun ingganah hu binabbal niya linggep ni kamelpun Apu Dios.

Ya kahinammad ni tayu kapengullug

³ Daydayaw tayu hi Apu Dios e Aman Jesus Christo e Apu tayu. Tep et-eteng hemek tun hi-gatsun nenaguan tun Jesus Christo eman ni neteyyan tu et wada law hu baluh ni biyag tayu. Et humman hu, et-eteng law namnamah tayun iddawat alin Apu Dios ni hi-gatsu etan wadad kabunyan ni iddawat tuddan tuu tu.

⁴ Humman ni panyaggudan tayun inhahha-ad tud kabunyan ey eleg mebahbah niya endi tu ketellakan.

⁵ Ey gapuh ni et-eteng ni kabaelan Apu Dios ey ippaptek dakeyun hi-gatu tep ya yuka pengullug

nan Jesus et meihwang kayud hipan lawah inganah medettengan hu amnuan ni kehelakniban tayullin kepappegan ni puyek.

⁶ Et humman hu, pan-am-amleng kayu anin ni wada panligligatan yu eyan nekemtang ni ebuh.

⁷ Humman ni panligligatan yu ey humman kapematnain Apu Dios ni yuka pengullug ma-lat meamta hedin nehammad winu eleg. Anin ni balituk e kamebahbah, et mahapul ni eyyugen ma-lat memahmah. Et nema-man mahapul ni mepatnaan hu tayu kapengullug e wadwada nem ya balituk. Tep hedin makulug ni nehammad yuka pengullug ey metbal kayulli niya keiddeyyawan yullin pambangngadan mewan nan Jesus Christo.

⁸⁻⁹ Anin ni eleg yu ang-angen hi Jesus Christo et kapyatun et-eteng impeminhed yu niya dinel yun hi-gatu. Kayu kaum-amleng ni peteg tep ya nehelakniban yun humman nambalanan ni yuka pengullug. Humman ni et-eteng ni amleng tayun kamengullug ey endi tu kei-inggehan.

¹⁰ Huyyan nehelakniban tayu tep ya binabbal Apu Dios ey impeamta tuddan prophets tun nunman. Et ipatna da kabaelan dan an nengadaadal ni meippanggep nunya, anin ni eleg da ni pekaamtaen hu elaw tu.

¹¹ Impatna dan amtaen hedin pigan tu niya inna-nun keippahdingan tu humman ni kehelakniban, tep impeamtan Ispirituh Christo ni wadan hi-gada hu panlelehhanan alin Christo et ya keiddeyyawan tulli.

¹² Nem impeamtan Apu Dios idan nunman ni prophets e beken ni yan nunman ni kaweda da

hu keippahdingan tu humman ni kehellakniban ni tuun in-inhel da. Et ay yan nunyan kaweda tayu hu inamnuan tu. Et huyyan kayyaggud ni peteg ni neipahding ey impeenamtaddan kamengittenuttuddun ehel Apu Dios ni hi-gayu. Kabaelan dan mengippeennamtan nunman, tep kabaddangiddan Ispirituh Apu Dios ni intu-dak tun an memaddang ni hi-gada. Anin idan anghel et ihik idan mengeddal ni elaw tu huyyan kehellakniban.

Mahapul ni meiddeyyaw hi Apu Dios di emin ni kapehpehding idan kamengullug

¹³ Et humman hu, idaddan yu nemnem yu, et helipat-an yu, niya kekkeneng yu annel yu, ey kadinel kayud binabbal ni peang-ang nan Apu Dios ni hi-gayun ellian nan Jesus Christo mewan.

¹⁴ U-unnud yu hi Apu Dios, tep kayu law kameibbillang ni u-ungnga tu, et beken ida etan ni lawah ni inenu-unnud yun nunman ni eleg yu ni pengamtaan nan Jesus ni u-unnuden yu.

¹⁵ Mahapul ni kakkayyaggud kayu, tep hi Apu Dios e nemutuk ni hi-gayu ey kakkayyaggud ni peteg.

¹⁶ Tep neitudek di ehel Apu Dios e kantuy “Mahapul ni kakkayyaggud kayu, tep hi-gak e hi Apu Dios ey kakkayyagguddak ni peteg.”

¹⁷ Nemnemnem yu, tep hi Ameyud kabunyan e yuka pandasali ey endi tuka pengippahhigi, tep limpiyuh tuka penuwet ni tuu. Et humman hu, mahapul ni ya kayyaggud hu pehpehding tayu eyan ketaggu yu niya mahapul ni umtakut itsun

mengippahding ni eleg tu pinhed, tep heni itsu nambawin ebuh eyad puyek.

¹⁸ Inamta yu hu elaw ni neneklaan Jesus ni kastigu tayu tep ya lawah ni elaw tayun bineltan tayuddan aammed tayu. Beken ni pihhuh winu balitik e kamebahbah hu neteklaan tu humman,

¹⁹ tep ya biyag nan Jesus Christo hu nenekla tun liwat tayun ineyuhan ni kuheyaw tud krus. Heni etan ni kalneroh ni endin hekey ganna tun kamei-appit nan Apu Dios ni pengkalan tun bunget tuddan nangkeliwtan hu elaw ni nengiketeyan Jesus ni liwat tayun tuu.

²⁰ Pinutuk Apu Dios hi Jesus ni mengikkettey ni liwat tayu et han maweda emin eya wadan nunya. Nem ay yan nunya eyan kamangkedet-teng hu kepappegan ni puyek ey immalin memaddang ni hi-gatsun neliwtan.

²¹ Hi Jesus hu gimmapun wada yuka pengullug nan Apu Dios e nenagun hi-gatun neteyyan tu niya nengidwat ni keiddeyyawan tu. Et humman hu, hi Apu Dios ni ebuh hu kullugen tayu niya hi-gatun ebuh hu kakelpuin namnamah tayu.

²² Yan nunya law ey yimmaggud elaw yu niya et-eteng law hu impeminhed yun edum yu, tep ya yuka pengu-unnudin kayyaggud ni elaw. Et humman hu, mahapul ni emin kayu ey man-impipinhed kayun peteg.

²³ Tep heni kayu neipidwan neiungnga et huyyan baluh ni biyag yun endi pappeg tu ey nalpud ehel Apu Dios e wada kabaelan tu niya kamannananeng ni ingganah. Ey eleg malpu huyyan biyag di a-ammed yun kamettey.

24 Em, makulug huyya, tep neitudek dedan e kantuy

“Emin tuu ey heni helek e kamekpit ni netey.
Ey emin hu kakeiddeyyawin tuu ey henin habung ni helek e hedin nakpit, man endi law, tep kame-gah.

25 Nem ya ehel Apu tayu ey mannananeng ni ingganah.”

Huyyan inhel Apu tayun meippanggep ni impeminhed tun hi-gatsun tuun neliwtan ey neitut-tuddun hi-gayun nunman.

2

1 Et humman hu, ya pehding yu tep ay wada law ni hi-gayu hu baluh ni biyag, ey mahapul ni issiked yun mengapkapyan lawah. Entan panlangkak yu, entan tu hingkukkulugin Jesus, entan tu kaemehi edum yu niya entan tu tenumbuk edum yun tuu.

2 Hapul yu hu impatudek Apu Dios ni ehel tu henin kapeneppulin pakeungngan gelang ni tuka innuma ma-lat maihammad hu yuka pengullug nan Jesus e kamenellaknib ni hi-gatsun neliwtan.

3 Hanniman ipahding yu eyan nengamtaan yu law e et-eteng impeminhed Apu Dios ni hi-gatsun tuu.

4 Ihammad yu hu yuka pengullug nan Apu Jesus Christo tep hi-gatu hu heni pegnad ni batun kakelpuin biyag * ni binelaw idan tutu-u. Nem

---

* **2:4 2:4** Hedin hi Jesus Christo ey kameingngadnin “pegnad ni batun kakelpuin biyag” tep netagwan et mategu law ni ingganah.

hi-gatu hu pinutuk Apu Dios ni mengi-ehneng ni hi-gatsu, tep hi-gatu kametbal ni peteg.

⁵ Et hi-gatsu daman wada law baluh ni biyag tu, ey iebulut tayu hu annel tayun heni batun meikkapyad tempol Apu Dios. Pinili daitsun padi tun mengippahding ni pinhed tu e humman ida hu kayyaggud ni pehding tayun heniddan mei-appit ni hi-gatun tuka ebbuluta tep hi Jesus Christo.

⁶ Kameang-ang huyyad neitudek ni ehel Apu Dios ni kantuy

“Wada etan batun nakka pan-ihha-ad di Zion ni kekakkayyaggudan ni meippegnad. †
Ya tuun mengiddinnel nunman ey eleg mantuttuyyun nandinelan tun hi-gatu.” ‡

⁷ Et hummna hu, hi-gatsun kamengullug ey eteng kei-silbian tud biyag tayu. Nem yadda etan eleg mangulug ni hi-gatu ey hi-gada neieligan idan tuun kamemellaw ni baley e henin neitudek e kantuy

“Ya etan batun binelaw idan kamengapyan baley ey humman anhan law hu nambalin ni kehahhammadan ni pengibbehwatan ni baley.”

⁸ Kan Apu Dios mewan ey

“Huyyan batu hu kehellapdungan ni tuu et man-egah.” §

Mehellapdung ida tep eleg da kulluga ehel Apu Dios. Et humman hu, mekastigudda, tep hum-

---

† 2:6 2:6 Humman ni batun kan Apu Dios ey hi Jesus Christo.

‡ 2:6 2:6 Isaiah 28:16 § 2:8 2:8 Isaiah 8:14

man dedan kan Apu Dios ni meippahding alin hi-gada.

⁹ Nem hi-gatsun kamengullug hu pinilin Apu Dios ni pantu-u tu. Heni itsu neikahhakey ni bimmebley, tep hakey hu tayu kau-unnudan Apu tayu. Hi-gatsu law heni padi tun tuka pangngunnun mengippeamtan kayyaggud ni impahding tun hi-gatsu. Yan nunman ey heni itsu wadad engeenget, tep eleg tayu amta hi Apu Dios. Nem yan nunya ey wada itsu law di kawwalwal, tep ingkal tu liwat tayu et pambalin daitsun kakkayyaggud et aygan daitsun pantu-u tu, ma-lat ituttuddu tayu elaw tu niya amtaen ni katuutuu hu inna-nun tayu nehelakniban di kekastiguan tayu.

¹⁰ Yan nunman la ni ey beken itsu nin tuun Apu Dios niya eleg tayu inamta hu meippanggep ni hemek tun hi-gatsu. Nem yan nunya law ey tuu daitsun hi-gatu niya inebulut tayu law hu hemek tun hi-gatsu. *

Ya pehding idan kamengullug di kad-an idan eleg mengullug

¹¹ Hi-gayun kaegiegi, ey e-helen kun hi-gayu e beken anhan ni yadda eya lawah ni pinhed ni annel tayu eyad puyek hu gamgaman tayu, tep hi-gatsun tuun Apu Dios ey heni itsu nambawin ebuh eyad puyek tep yad kad-an Apu Dios hu panha-adan tayullin ingganah. Tep huyyaddan lawah ni pinpinhed ni annel tayu ey humman ida kaumpapakkuk ni pengu-unnudan tayun Jesus.

---

* **2:10 2:10** Hosea 1:6 niya verse 9 et ya 2:23

¹² Ya kayyaggud hu peang-ang tayuddan eleg mengullug et anin ni kanday lawah kayu ey lektattuy ang-angen da kaya hu kakinayyaggud yu et mengullug idan Apu Dios et daydayawen dan ellian tun menuwet ni tutu-u.

¹³ U-unnud yudda hu ap-apu yun piniliddan tuun mengipappanggulun bebley. Tep anin hi Apu Dios et pinhed tun wada ap-apud bebley ni mengipappanggulu. U-unnud yu hu patul yu, tep hi-gatu hu ulun bebley.

¹⁴ Ey u-unnud yudda dama etan pinili tun man-ap-apun mengastiguddan kamambehhul ni kamengapkapyan lawah, nem kamenettebal idan tuun kayyaggud hu daka pehpehding.

¹⁵ Tep ya pinhed Apu Dios ey ya kayyaggud hu pehpehding yu ma-lat masiked hu mapeit ni ehel ni tuun daka pakpakdag ehehel.

¹⁶ Beken kayun himbut, tep liblih kayu. Nem beken kayun liblih ni mengapkapyan lawah, nem liblih kayun mengippahding ni pinhed Apu Dios, tep bega-en dakeyun hi-gatu.

¹⁷ Lispituh tayun emin tuu niya peang-ang tayu hu neminhed tayuddan edum tayun kamengullug. Takut itsun mengippahding ni eleg pinhed Apu Dios niya lispituh tayu hu ap-apun bebley tayu.

Ya nengisipelan Jesus ni nanlelehhanan tu

¹⁸ Hi-gayuddan bega-en, ey mahapul ni u-unnuden yu niya lispituh yudda apu yu. Beken ni ebuh ida etan kabbabbal niya mahmek ni apu yu hu u-unnuden yu niya lispituh yu, nem anin idan mangkabunget ni apu yu.

¹⁹ Tep ya tuun tuka issipel hu ligat tu tep ya tuka pengu-unnudin Apu Dios ey kametbal.

²⁰ Nem ya tuun panlelhanan tu kastigu tu gapuh ni bahul tu ey eleg metbal, anin ni issipel tu. Nem ya tuun tuka panlelehani ligat tud tuka pengipahdingin kayyaggud, nem tuka ennusi, ey hi-gatu tettebalen Apu Dios.

²¹ Tep ya tayu kapanlelehanin kamengullug ey pinhed Apu Dios ni issipel tayu. Iu-unnud tayun Jesus Christo e nanhelheltap ni panyaggudan tayu.

²² Nem eleg manliwat niya eleg man-itek, nem nanlelehanan tu.

²³ Anin ni nampel-itan da et eleg tu humangen ni lawah. Impanhelheltap da, nem eleg tu ipatnan ibbaleh, tep indinel tun emin hu neipahding ni hi-gatu nan Apu Dios e limpiyuh hu tuka panhuwet.

²⁴ Ingkatey tud krus hu neneklaan tun liwat tayu ma-lat beken ni ya lawah hu tayu pehpehding, nem yadda law hu kakkayyaggud ni ebuh. Humman ni nanlelehanan tu niya neteyyan tud krus hu neneklaan tun liwat tayu.

²⁵ Yan nunman lani ey heni kayu netalak ni kalneroh ni hini-yan ni kamampattul. Nem ay yan nunya ey nambanggad kayud kad-an Jesus e kamengippaptek ni tuu tu.

3

Yahhuy ida meittuggun idan laki niya biin nampengahwa

1-2 Hi-gayuddan biin nampengahwa ey mahapul ni u-unnuden yun emin hu pinhed ni ahwa yu, tep lebbeng tun ya laki hu meunnud. Huyya ipahding yu ma-lat hedin eleg mengullug ni kameituttuddun impahding Jesus ni kehel-lakniban ni tuu ey dammutun mengullug hedin ang-angen tu e kayyaggud elaw yu. Anin ni eleg yu e-helan ahwa yu hu pengullugan tu, et mengu-unnud dama hedin tuka ang-ang-anga hu kayyaggud ni elaw ni yuka pengu-unnudin Apu Dios.

³ Entan tu pemahhig ni iyenayyaggud hu ang-ang ni annel yud nambakbaklang ni yuka ip-penahding ni bewek yu, yad yuka pengihhuk-lubin nangkenginan balwasi yu niya balituk ni gangam yu.

⁴ Tep ya kaibbilang Apu Dios ni nebalol ey ya kakinayyaggud ni nemnem, ya binabbal, niya ingkatuun tuu, tep huyyadda hu heni hubeng ni eleg melumman.

⁵ Henin nunman elaw ida eman ni bibi-in kamekanggu-unnud niya kamengiddinnel nan Apu Dios ni nunman. Humman idan bibi-i ey neka-u-unnud da pinhed ni ahwa da, et humman ni impahding da hu kan Apu Dios ni kakinat-agu da.

⁶ Hanniman dama hi Sarah e imbilang nan Apu Dios ni kat-agu tep ya tuka pengu-unnudin ahwa tun hi Abraham niya imbilang tun apu tu. Et humman hu, meibbilang kayun u-unggan Sarah hedin kayyaggud hu yuka pehding niya endi tekkutan yun pengibbungnetan dakeyun ahwa yu.

⁷ Hi-gayudda daman lakin nampengahwa ey mahapul ni ewwatan yu e yadda bii ey kulang elet da, nem anin hi-gada et meidwatan idan biyag ni endi pappeg tun kamelpun Apu Dios. Et humman hu, ya kayyaggud ey kabbabbal kayun hi-gada ma-lat endi an umpapakkuk di dasal yun dewwa hedin mandasal kayu.

Ya kayyaggud hu pameleh tayun hipan lawah ni pehding ni edum ni tuun hi-gatsu

⁸ Ya edum ni pinhed kun e-helen ni hi-gayun kamengullug nan Jesus, ey pandadagyum kayu, pan-impipinhed kayu, ey pan-inhehmek kayu niya entan pampahhiyya yu.

⁹ Anin ni wada pehding dan hi-gayun lawah niya pel-itan dakeyu et entan tu ibleh. Ya kayyaggud ni emin hu peang-ang yu, anin lawah daka pehpehding ni hi-gayu, tep hi-gayu hu pinilin Apu Dios ni mengippeang-ang ni kayyaggud. Et hakey alin aggew ey iddawtan dakeyun Apu Dios ni panyaggudan yu.

¹⁰ Tep wada etan impatudek Apu Dios di ehel tun kantuy

“Ya tuun pinhed tun iddawtan Apu Dios ni panyaggudan tu, ey mahapul ni eleg um-ihepihepit ni lawah di edum tun tuu niya eleg um-iteitek.

¹¹ Mahapul ni ebuh hu kayyaggud ni pehpehding tu, et beken ida etan ni lawah, niya mahapul daman ya linggepan tayun tuu hu ilillingitan tu.

¹² Tep hi Apu Dios ey tuka ipapaptek ida etan tuun kakkayyaggud elaw da niya tuka ebbuluta

hu daka ibbagad dasal da. Nem yadda etan tuun lawah elaw da ey tudda kaibbunget.” *

¹³ Endi tuun tu bellawen ida etan tuun kamengippahding ni panyaggudan, tep kaw wada tuun eleg tu pinhed hu panyaggudan tu?

¹⁴ Nem hedin kantu et manhelheltap kayun yuka pengippenahdingin kakkayyaggud, ey panam-amleng kayu tep bendisyonan dakeyullin Apu Dios. Entan takut yu niya entan pandanag yu.

¹⁵ Hi Jesus Christo hu idinel yu niya nemnem-nem yu, tep hi-gatu hu Apu tayu et hi-gatu un-nuden tayu. Pandaddan kayun kenayun ma-lat amta yu penummang yudda etan ni kamengibbeggan gaputun yu nengulugan Jesus et ya gaputun yuka penehheggedin ellian tu mewan di puyek.

¹⁶ Nem ya elaw ni penummang yu ey mahapul ni nelispituh kayu niya kabbabbal kayu. Peang-ang yu hu kakinayyaggud ni nemnem yud yuka pehpehding ma-lat bumeing ida kaya etan kamemihhul ni hi-gayu tep ya yuka pengu-unnudin kayyaggud ni elaw Jesus.

¹⁷ Tep kedukdul hu an panlelehhanan tep ya kapengippahdingin kayyaggud hedin humman pinhed Apu Dios, nem ya an panlelehhanan tep ya kapengippahdingin lawah.

¹⁸ Henin Jesus e endin hekey hu liwat tu, nem himmek daitsun tuun neliwtan et iketey tu hu liwat tayu ma-lat wada inna-nu tun pengebbulutan daitsun Apu Dios. Ey hiyya humman ni

---

* **3:12 3:12** [10-12] Psalm 34:12-16

pinhakkey ni nengiketeyan tun liwat tayu. Em netey, nem netagwan mewan.

¹⁹ Yan eman ni neteyyan tu, ey limmaw ali linnawetud kad-an ida etan ni neikelabut ni linnawaddan nangketey, et tu ehlen ni hi-gada e hi-gatu hu Ap-apun emin.

²⁰ Humman ida etan linnawadda eman ni tuun eleg mangulug Apu Dios eman ni kawedan Noah, nem inan-anusan tudda ingganah ginibbuh tun kinapya etan bapor. Ginibbuh Noah humman ni bapor ey nalbengan ni emin bebley, ey ebuh ida walun tuun netagu, tep himmegep idad bapor.

²¹ Huyya kei-elligan tu hu elaw ni benyag. Tep ya benyag ey beken ni an pengullah ni lugit di annel, nem humman keang-angan tun impakulug tayu law nan Apu Dios e hi-gatu hu u-unnuden tayu. Tep ya benyag hu pengippeangan ni tuun nehelakniban tud liwat tu tep ya tuka pengullug nan hi Jesus Christo, e netey, nem netagwan ma-lat wada inna-nun kehellakniban ni tuud liwat da.

²² Yan nunya ey wada law di kad-an Apu Dios di kabunyan e hi-gatu neihayned nan Apu Dios ni Ap-apu. Hi-gatu hu Ap-apuddan anghel et yaddan emin etan wadad puyek niyad kabunyan ni wada kabaelan tu.

4

Ya tuun kamengullug nan Jesus ey kayyaggud elaw tu

¹ Hi Jesus Christo ey nanlelehanan tu eman ni kaweda tu eyad puyek tep ya panyaggudan tayu, nem insisipel tu. Et humman hu, iu-unnud

tayun hi-gatu, tep ya tuun tuka ihhikal ligat tu ey han-isiked tun manliwwat.

² Et humman hu, meippalpun nunya ey ya law pinhed Apu Dios hu pehding tayu et beken ni ya lawah ni pinpinhed tayu hu u-unnuden tayu.

³ Impalebalebah yuddan emin hu lawah ni kapehpehding idan eleg mengullug, henin kapengi-ulligin beken ni ahwa, yadda lawah ni kaamyawin annel, ya nemahhig ni yuka penginummi ni nebuteng kayu niya yuka penaydayawin beken ni makulug ni dios ey humman angebehel Apu Dios.

⁴ Nem yan nunya, ey ida kametnga hu eleg mengullug, tep eleg kayu law mei-dum ni hi-gadan mengippahding ni lawah ni daka pehpehding et dakeyu kapippihula.

⁵ Nem entan tu liwwan e yallin hakey ni aggew ey mahapul ni hummangen dalli hu penummalyaan Apu Dios ni hi-gadad emin ni impahpahding da. Tep hi Apu Dios ey nandadad-dan ni menuwet ni emin ni tuun mategu niya nangketey.

⁶ Et mukun anin idan nangketey et neituttud-dun hi-gadan ketaggu da eya elaw ni penellakniban Apu Dios ni tuu. Et anin netey hu annel da, tep kamettey emin hu tuu, nem yallin hakey ni aggew ey mekibi-biyag idallin Apu Dios etan ida tuun nengabulut ni hi-gatu.

⁷ Kamangkedettengi law hu kepappegan ni puyek, et humman hu, ipaptek yu et ya kakkayyaggud hu wadad nemnem yu niya kekkenneng yun emin hu yuka pehpehding malat kayyaggud hu pandasalan yu.

⁸ Ya anhan memengngulun nemnemen tayu ey ya nehammad ni panhimpipinhedan tayu, et anin ni hipa humman ni nambahulan ni edum tayun hi-gatsu et pessinsahan tayudda.

⁹ Entan tu ihingal hu edum yun tuun kaumdu-tuk di baley yu.

¹⁰ Emin etan indawat Apu Dios ni hi-gatsun kabaelan tayu ey iusal tayud panyaggudan ni edum tayun tuu ma-lat kakkayyaggud kei-ussalan idan nunman ni nambakbaklang ni kabaelan tayu.

¹¹ Hedin ya mantuttuddun ehel Apu Dios hu indawat tun hakey ni tuu, ey mahapul ni humman u-unnuden tu et ituttuddu tu hu ehel Apu Dios. Hedin ya umbaddang ni edum ni tuu hu indawat Apu Dios ni hakey ni tuun kabaelan tu, man mahapul ni i-usal tu humman ni umbaddang ni edum tun tuu ma-lat meidaydayaw hi Apu Dios di emin tep hi Jesus Christo. Et hi Jesus Christo hu dayu tun man-ap-apu niya medeyyaw ni ingganah. Amen.

*Ya panlelehanan tayu tep ya tayu kapengun-
nudin Jesus*

¹² Kaegi, entan katnga eyan hin-appil ni ligat yun yuka helheltapa, tep humman kapemat-nain Apu Dios ni tayu kapengullug.

¹³ Ya kayyaggud ni pehding yu ey amleng kayu, tep ya yuka panligligasin nunyan henin nan-ligligatan Jesus Christo ni nunman ey pan-am-amlengan yullin keang-angan ni keiddeyyawan Jesus Christo.

¹⁴ Anin ni pihhupihhulen dakeyuddan eleg mengullug et amleng kayu kaya tep wada hu Ispirituh Apu Dios ni hi-gayun umbaddang ni hi-gayu, tep hi-gatu kekakkayyaggudan.

¹⁵ Lawah hedin ya umpatey, ya menekkew, ya mengippahding ni lawah niya ya mekidimdima-u di edum ni tuu hu umhulun ni yu panliligatan.

¹⁶ Nem hedin ya yuka pengu-unnudin Jesus Christo hu umhulun ni panliggatan yu, man entan tu ibeing humman, nem pansalamat kayun Apu Dios tep ya yuka pengi-ehnengin Jesus Christo.

¹⁷ Ya panhuwetan Apu Dios ni tuu ey neilepu law, et ya memenggulun mepatnaan ey hi-gatsun tuu tu. Et hedin hanniman e anin ni hi-gatsun kamengullug et mehuwetan, ey kaw beken ni nema-madda hu eleg mengullug e mehuwetan ida et mekastigudda?

¹⁸ Makulug ni nemahhig ali pengastigun Apu Dios idan eleg mengullug, tep inhel Apu Dios e kantuy “Hedin neligat ni mehellakniban hu tuun kakkayyaggud, man nema-ma-ma etan tuun kahing ni peteg nan Apu Dios, tep eleg mehellaknibi et mekastigu.” *

¹⁹ Et humman hu, hi Apu Dios hu idinel tayu et ipahding tayu hu kayyaggud, anin ni panlelehhanan tayu hedin humman pinhed tu, tep hi-gatu namyuh ni hi-gatsu, et eleg mabalin ni daitsu ippayyag.

5

---

* **4:18 4:18** Proverbs 11:31

Ya meittuggun idan kamengipappangnguluddan kamengullug nan Jesus

¹ Hi-gayuddan edum kun kamengipappangnguluddan kamengullug, dengel yu anhan eya pinhed kun ittugun ni hi-gayu, tep hi-gak ey inenang-ang ku hu nanlelehhanan Jesus tep hi-gatsu, niya meilla-kammak alid keiddeyyawan tun pambangngadan tu.

² Ya pinhed ku ey ipaptek yudda anhan etan kamengullug ni indinel Apu Dios ni hi-gayu. Beken ni kayu mepillit tep ngunu yu, nem ipaptek yu ngu dedan ida tep ya impeminhed yun hi-gada. Tep humman hu pinhed Apu Dios ni elaw ni kamengipappangngulu. Ipaptek yu ngunu yu, tep pinhed yu ngu dedan ni umbaddang ni edum yu beken ni gapu tep ya tangdan.

³ Anin ni hi-gayu hu heni peppengngulwan da, ey entan tu peta-gey hu annel yu, nem hi-gayu kumangngu anhan law hu mengippahding ni hipan pehding ni pengiu-unnudan da.

⁴ Ipahding yudda huyya ma-lat yallin pampeang-angan etan ni keta-ta-geyyan ni kamengippaptek ni tuu ey iddawat tullin hi-gayu hu keiddeyyawan yun ingganah.

Mahapul ni pebabah tayu annel tayun Apu Dios et yaddad edum tayun tuu

⁵ Hi-gayuddan lalakkin kamampenikken ey mahapul ni u-unnuden yudda peppengngulwan yu. Emin kayun kamengullug ey pebabah yu annel yu ey pan-imbabaddang kayu, tep neitudek di ehel Apu Dios e kantuy "Anggebe-hel

idan Apu Dios hu tuun kamampahhiyya, nem pekabbaddangan tudda etan tuun daka pebabah annel da.”

⁶ Et humman hu, pebabah yu annel yun Apu Dios e et-eteng kabaelan tu et ibega yun ngenamung tun pehding tun hi-gayu ma-lat hakey alin aggew et meiddeyyaw kayu.

⁷ Emin etan yuka kakkaguhi ey ehel yun hi-gatu, et ngenamung tu, tep hi-gatu kamengip-paptek ni hi-gatsu.

Kahing tayu buhul tayu e hi Satanas

⁸ Helipat-i yu niya ipapaptek yu annel yu, tep hi Satanas e buhul tayu ey tuka hellipat-i ma-lat bahbahen daitsu e henin etan ni layon ni kamangngegeyyed ni bunget tu.

⁹ Ihammad yu hu yuka pengullug ma-lat wada kabaelan tayun menanggan Satanas, tep inamta yu e anin ida edum tayun kamengullug di kebebbley et da dama kapanligligasi hu kapehding Satanas ni hi-gada.

¹⁰ Hi Apu Dios e makabbaddang di tuu ey pinutuk dakeyun meilla-kam di keiddeyyawan tun endi pappeg tu tep ya nengulugan yun Jesus Christo. Et humman hu, hedin megibbuh ali kaya eya nekemtang ni yuka panligligasi ey peyaggud dakeyun Apu Dios, ey ihhammad tulli hu yuka pengullug niya hi-gatu mengippa-let ni hi-gayu.

¹¹ Ya kayyaggud ey hi Apu Dios e endi kei-ingnehan ni kabaelan tu hu nanengtun day-dayawen tayun ingganah. Amen.

Ya manggillig eyad tudek

¹² Pinhed kun peamtan hi-gayu e hi Silas, e nakka ibbilang ni nehammad ni kamengu-unnud ni agi tayu, ey binenaddangan tuwak numan ni nengitudkan ku eyan ansikkey ni tudek kun hi-gayu. Nantudekkak ni hi-gayu tep pinhed kun ihhammad yun mengu-unnud nan Jesus niya pinhed kun peamtan hi-gayu hu makulug ni elaw ni baddang Apu Dios ni hi-gatsu, et humman hu iddinel tayun kenayun.

¹³ Emin ida etan edum tayun kamengullug di bebley di Babilon ni pinilin Apu Dios, henin hi-gayu, ey kanday dakeyu kanenemneman hi-gada. Anin hi Mark e nakka ibbilang ni u-ungngak et dakeyu dama kanenemneman hi-gatu.

¹⁴ Peang-ang yu hu nan-impipinhedan yun emin hedin nandadammu kayun kamengullug. Nakka iddasal e ya linggep hu meweddan hi-gayun emin ni kamengullug nan Jesus Christo.

Ya ehel apu Dios
Kallahan, Keley-i: Ya ehel apu Dios Bible

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Antipolo Ifugao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

3593303a-80c2-56e4-90b2-f4bfea2fd2a6